

אשה אחרת וזאת הנרצחת. ליוותה את אלעל לבניין שבו נרצחה הלנה. היא היתה לבושה במעיליגשם כהה ובמיטפתחת ראש, כמו האהובה שנרצחה. אבל בית-המישפט האמין לטענת אלעל כי היתה זו מיקרינה.

ובסיפוריבלששים. אך במציאות נדירים הם המיקרים שבהם משתמשים נאשמים כי הגנה זו. הכלל של סיכון כפול אומר, כי אדם שהורשע או זוכה כבר פעם אחת מעבירה מסויימת, שוב לא יעמוד עליה לדין. זהו בעצם היפוכו של הכלל בדבר מישפט-חוזר. הנאשם, הממציא עדויות וראיות חדשות לטובתו, זכאי לחידוש המישפט. בעוד שנאשם כזה יכול לפתוח מחדש את כל ההליכים כדי להוכיח את חפותו, אין המדינה יכולה לעשות את היפוכו של דבר, ולפתוח מחדש הליכים נגד נאשם שזוכה, כאשר התגלו ראיות חדשות נגדו.

החזקה המוסרית לכך היא בדיוק כמו זו שהיתה קיימת כאשר נקרע חבל התליה והקורבן ניצל. אדם שעמד כבר פעם בכל הייסורים והסיכונים של הרשעה מישפטית, לא ישוב לעבור זאת שנית, אם זוכה או הורשע בדין.

לפעמים מתחמקת התביעה במיקרים קשים מלהביא להרשעה או לזיכוי, עליידי כך שהיועץ-המישפטי מעכב את ההליכים. כשאין הרשעה או זיכוי, אפשר להמשיך את המישפט נגד הנאשם בכל שלב שבו יתגלו ראיות חדשות נגדו.

מיקרה כזה קרה בימים אלה. דוד דהרי, צעיר מנתניה, עמד לפני שנתיים לדין על רצח אלי בעדש. שניים שהועמדו לדין יחד אתו זוכו אז. מכיוון שהוא עצמו ברח ממעצר, לא הסתיים או מישפטו, אלא עוכב עליידי היועץ-המישפטי. בינתיים התגלו ראיות חדשות בתיק, ודהרי — שהסגיר עצמו בינתיים, מצא עצמו עומד לפני תיק רצח מחודש, עם ראיות חדשות. אילו זוכה דהרי או יחד עם חבריו, היה חל גם לגבי הכלל של סיכון כפול, ואיי אפשר מיח לדונן שנית.

(חמשד בעמוד 82)

את אלעל כגבר שנכנס לבניין עם הלנה שלוש שעות לפני שנתגלתה הגופה. היא היתה העדה האחרונה.

אולם בידי הסניגור היו כמה הפתעות. הוא הזמין עדי-מומחה שסיפר כי על סכין-הרצח נמצאו שיירים של מישחת-כלים ממין נדיר, שבה השתמשה הלנה, ואשר לא נמצאה במיטבתו של אלעל. שרידי המישחה היו בני כמה ימים.

אך עדת-המחץ היתה אשה צעירה, שהעידה בדלתיים סגורות. היא סיפרה לשופטים כי היא אשה נשואה, וניהלה פרשת-אהבים עם אלעל כחודש ימים. הם נהגו להיפגש בדירות ידידים, ובאותו ערב באו יחדיו לדירת חברה שהתגוררה באותו בניין דירות שבו גרה הלנה. הם עלו יחדיו בערך בשעה חמש, ועזבו את הבניין יחדיו בשעה שמונה בערב. כאשר נכנסו לבניין היתה האשה לבושה במעיל-גשם סהה ומיטפתת לראשה.

עדותו של אלעל רק הסבירה לשופטים כיצד יכול אדם להסתבך ברשת של ראיות נסיבתיות, וכי הוא בעצם קורבן של מיקרינות מזורות. השופטים האמינו לו כי נדהם כאשר שמע על הרצח שקרה בדיוק כאשר הוא היה באותו בניין עם אשה אחרת. הוא סירב לדבר כדי שלא לפגוע בחברתו הנוכחית ולפגוע בחיי-גישוואיה. לכן שתק וחיכה עד למישפט.

הזיכוי לא בא כהפתעה לאיש. כל חבריו שמחו בשימתו של אלעל, וגם הוא לא גילה התרגשות רבה בעת הזיכוי. הוא חיבק את הסניגור, ויירד למוכירות כדי למלא את הטפסים הדרושים לשיחרור. באותו מעמד הזמין את הסניגור ואת כל חבריו למסיבה שיערוך בעוד 45 יום.

הרוצח

המושלים

אתם יודעים, פתח אלעל את הרצאתו. "כי אחד מעיקרי המישפט שלנו הוא כי אדם שהורשע או זוכה בעבירה מסויימת, אי-אפשר להעמידו שנית לדין באותו עניין, ואפילו יהיו אחרי-כך למישטרה ולמקדליות כל הראיות הדרושות, ואפילו הודאה מפורטת של הרוצח. זהו הכלל של סיכון-כפול. ובכן, רבותי, אני עומד לנצל כלל זה.

"אני רצחתי את הלנה שהיתה שיכורה, מטורפת היסטריית. וזה הגיע לה. ידעתי בדיוק מתי אגיע לבית-הדירות של הלנה יחד עם האובתי החדשה. תיכוננתי את בגדיה של הלנה לפי תלבושתה של האובתי החדשה. את הסכין רצחתי כבר ימים אחדים קודם לכן במישחת-הכלים בעלת ההרכב הכימי הנדיר, שאותה שתלתי ב"דירתה של הלנה. רצחתי אותה חצי שעה לפני המועד שקבעתי לפגישת עם האובתי, ואחרי-כך יצאתי וחיכיתי בכניסה, כאשר עלינו במדרגות השתדלתי להיות בולט ורעשני כדי שיוכרו אותנו.

"מי אומר שהפשע אינו משתלם? כעת רק מתחיל הקטע הטוב ביותר. אני עומד לכתוב ספר שיספר על כל מה שעבר עלי וכיצד תיכוננתי זאת. ואי טעות שזה יהיה בסט-סלר, ואולי אפילו סרט מצליח." חוסר האימוץ שלשט בקהל קודם לכן התחלף בגניחות אימה. אחד אחד עזבו החברים את הדירה בלי ללחוץ את ידו של גיבור הערב. הם לא ידעו מה לעשות. ורק הסניגור היכה באגרופו על מצחו וקרא: "מי היה מאמין!"

קציני-המישטרה שקיבלו את הסיפור ישר מידיו של אלעל, רצו לפרקליטי ש' הופיע בתיק: "מה אפשר לעשות?"

צעירים רבים נלחמו עליה, ונראה היה, כי למרצה הממושקף והמקריח לא יהיה כל סיכוי.

אבל סבלנותו וחיוורו העקשניים נשאו לבסוף פרי. הלנה עזבה את כל מחזוריה הצעירים ועברה לגור עם אלעל בדירתו. זמן מה היו השניים מאושרים ודיברו על חתונה. הם ערכו מסיבות לחברים והתנהגו כווג למופת. אך לאט-לאט נוצר קרע ביניהם. היה הבדל עצום בטמפרמנטים של השניים. הלנה היתה צחקנית, עליזה ורעשנית, ואילו אלעל היה צנוע, שקט ורציני. המריבות הלכו וגברו ובמסיבות היתה הלנה מגנה את ידידה ולועגת לו לעיני חבריו.

הסניגור

נחמן בטיטו הצליח לעשות היסטוריה מישראל, כאשר הביא עד שהודה כי הוא שביצע את העבירה ואין להעיד מיד אותו לדין מכיוון שכבר זוכה ממנה.

לאחרונת נהגה הלנה לבוא לאוניברסיטה, לחכות לאלעל עד שגמר את הרצאתו, ולעשות לו שערוריות לפני תלמידיו. כאשר פעם אחת הגיעה שחיה ונכנסה להרצאה בטרם הסתיימה וצעקה כי אלעל הוא אימפוטנט, נאלץ הדיקן להתערב וביקש מאלעל למנוע הישנות מיקרים כאלה. לבסוף עזבה הלנה את דירתו של אלעל וחזרה לדירת החדר הקטנה והמוזנחת בבית-דירות ענק בפאתי העיר. בבית היו כמה עשרות דירות, שרובן נשכרו על-ידי סטודנטים וסטודנטיות. אך כבר שבוע אחרי שעזבה הלנה את דירתו של אלעל, היא הופיעה שוב שחיה בהרצאתו, והי סצינה חזרה על עצמה.

יומיים אחרי-כך נמצאה גופתה של הלנה על רצפת חדרה. היא היתה לבושה במעיל גשם כהה ומיטפתת-ראש, לצד הגופה היה מוטל סכין-מיטפת גדול מוכתם בדמה. המישטרה התחילה לחקור, וגילתה מייד את יחסיה של הלנה עם המרצה הצעיר. גם המריבות ביניהם היו סוד גלוי, וכאשר התברר למישטרה כי הסכין שבו נרצחה בא ממיטבתו של אלעל, עצרו אותו ל-חקירה.

בלונדית במעיל

גשם ומיטפתת

אלעל התנהג בצורה מוזרה. הוא סירב לדבר עם השוטרים ולהסביר את מעשיו ביום הרצח. הוא רק ביקש להיפגש עם עורך-דין, ולא מסר כל גירסה משלו. כאשר מצאה המישטרה עדי-ראיה, דיירת קשישה, שראתה ביום הרצח בשעה חמש אחרי-צהריים בערך, את "הבלונדית היפה במעילי-הגשם והמיטפתת". נכנסת לבניין בלוויית גבר נמוך לבושה חליפה, מקריח ומרכיב מישפטים. החליטה המישטרה כי יש בידה מספיק ראיות נגד אלעל.

הפרקליטות הגישה כתבי-אישום נגדו באשמת רצח הלנה. הוא המשיך לשתק, ואמר כי את גירסתו יסמור רק בבית-המישפט. זה אחר זה העידו עדי-התביעה ותיארו את המריבות הסוערות בין הלנה לאלעל, את הופעותיה בשעת ההרצאות וההשמעות שהגישה את המרצה. בעל-חנות העידי כי הסכין שבו נרצחה הלנה הוא אחד מתוך סט של שישה סכני-מיטפת שאותם קנה המרצה בחנותו לפני כשנה. העדת האחרונה, חשונת הקשישה, זיהתה

ניתוח מישפטי

שניים רבות עשו סופרים שימוש בכלל של "סיכון כפול" ברומנים

מדורר להבהרת זכויותיו המישפטיות של האזרח. אין מדורר זה מתיימר לתת ייעוץ מישפטי ספציפי, ובכל מיקרה ייתכנו שינויים בגלל הבדלים בעובדות המיקרה.

המדורר מנתח את המצב המישפטי בארץ לפי חזק ותקדימים.

המדריך

1 לפי העיקרון של "סיכון כפול", אי-אפשר לפתוח מישפט פלילי נוסף נגד אדם אשר הורשע או זוכה מאותה העבירה. וזאת גם אם הוא יודה כי בעצם עבר את העבירה, או יתגלו ראיות ממשיות בדבר אשמתו.

2 עיקרון זה פועל רק לטובתו של נאשם. כלומר, בעוד שאדם שהורשע בדין, יכול — אם גילה ראיות חדשות לחפותו — לפתוח במישפט חוזר, אין המדינה יכולה לעשות זאת נגדו במיקרה שתגלו ראיות חדשות.

3 בכל ארצות-המערב נהוגה שיטה דומה, ורק בבירות-המועצות יכולה גם המדינה לפתוח ב"מישפט חוזר" נגד אדם שזוכה, ולהאשימו בפעם נוספת, אם התגלו נגדו ראיות חדשות.